

De Klimsch-camera van de Fototechnische Dienst, Stadsstimmerhuis, 1957

Eigenlijk zo'n beetje alles

DE FOTOTECHNISCHE DIENST EN LICHTDRUKKERIJ VAN GEMEENTEWERKEN ROTTERDAM

"Het is gebeurd, dat ik 's morgens met rubberlaarzen, gewapend met mijn camera en beveiligd door een lantaarntje, onder de Veemarkt liep in een pas gereedgemaakte collecteurriool. Ongeveer een uur later lag ik op mijn buik weer andere opnamen te maken in de nok van een kraan. Een herstelde en weer in bedrijf zijnde kademuur moest gefotografeerd. Daarna vlug een serie schilderijen voor Museum Boymans opnemen, vervolgens de meest beschadigde plakken van de St. Laurenstoren op de fotografische plaat vereeuwigen en als waardig slot van de dag een plaatje maken van een belangrijke gebeurtenis in onze cantine. U ziet wel, dat er afwisseling genoeg is in de fotografie."¹

Aldus het relaas van fotograaf Piet van de der Kruk over zijn dagelijkse werk voor de Fototechnische Dienst van Gemeentewerken Rotterdam. Het is begin 1951 en de wederopbouw is in volle gang. In vijf jaar tijd hebben Van der Kruk en zijn collega's bij de genoemde dienst dan ook niet stilgezeten, blijkt uit zijn opsomming van de resultaten uit alleen al het jaar 1949: 1300 opnamen van diverse bouw- en herstelwerkzaamheden in uitvoering; 12.000 afdrukken of vergrotingen van 6 x 6 tot 120 x 200 cm; 3000 reproducties op veranderende schaal; 2000 reproducties op ware grootte. De lichtdrukkerij maakte in dat jaar nog eens 91.000 lichtdrukken. Sinds oktober 1945 was er een collectie van 4500 opnamen opgebouwd.²

De Fototechnische Dienst van Gemeentewerken Rotterdam was tót 1976 gevestigd in het Stadsstimmerhuis aan het Haagseveer. In dat jaar verhuisde de Dienst naar een van de net opgeleverde 'Europointtorens',

de kantoorstorens aan het Marconiplein (thans de Lee Towers). In 1996 werd de Dienst opgeheven. De tweede helft van de jaren negentig vormde overigens voor heel veel gespecialiseerde fotografen een begin van het einde: de digitale camera had zijn intrede gedaan en voor het maken van een scherpe en goed belichte foto was geen specialistische kennis meer nodig, zo dacht men. Werknemers zonder fotografieopleiding of fotografische kennis konden voortaan ook een digitaal cameraatje meenemen om iets vast te leggen, zodat professionele fotografen konden worden wegbezuinigd. Twintig tot vijftig jaar later - nu de digitale techniek zulke enorme verbeteringen heeft doorgemaakt - komt die reïnering bij het zien van de abominabele beeldbestanden in lage resolutie onwaarschijnlijk over, maar dat is wat er gebeurde. Gelukkig is er uit de periode van de analoge fotografie veel moois bewaard gebleven in het Stadsarchief Rotterdam, zij het dat veel achtergrondinformatie verloren is gegaan. De geschiedenis van de Fototechnische Dienst zelf is helaas nooit opgetekend, maar over het gebruik van fotografie in ambtelijke stukken is wel iets bekend. Die kwam eigenlijk relatief laat op gang.

Onderzoek van gemeentewege naar woonomstandigheden en armoedebestrijding was aan het eind van de negentiende eeuw geen bijzonderheid meer. Maar hoewel het medium fotografie toen al zo'n halve eeuw bestond, waren er in de rapporten die de verantwoordelijke ambtenaren hierover opstelden doorgaans geen foto's te vinden. Hun bevindingen en waarnemingen vonden hun weerslag nog voornamelijk in schrift, mogelijk aangevuld met tekeningen. Het gebruik van foto's als betrouwbare

Frederikspad, 1946 / Hendrikstraat, 1946

Openbaar Slachthuis, Boezemstraat, 1951

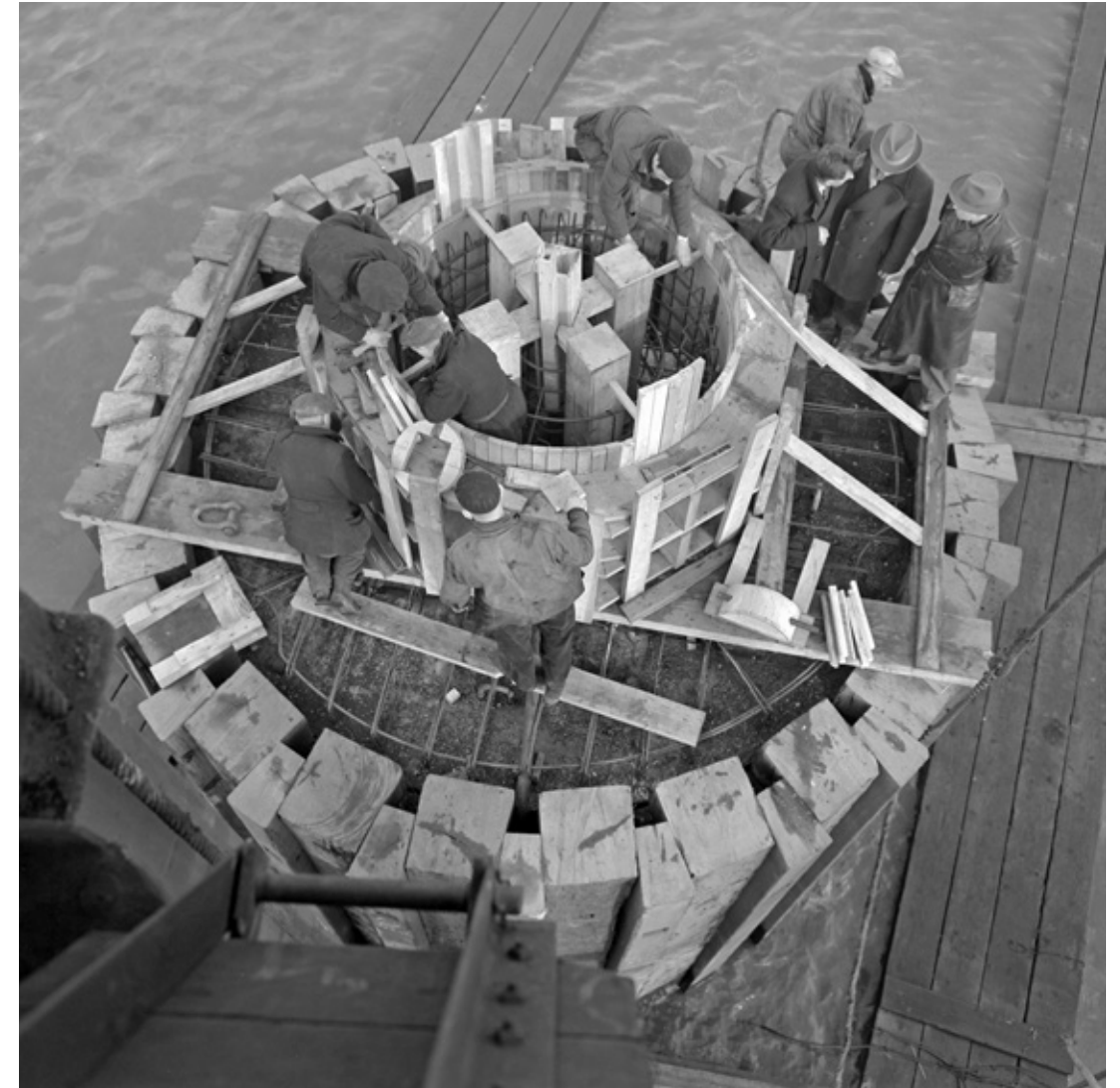
Het Luchtspoor vanaf de Laurenstoren, 1953

Oldegaarde, 1962 | Bakoestraat, 1958

Bouw Metrostation Maashaven, Brielselaan, 1965 | Aanleg metroviaduct, Maashaven Oostzijde, 1965

Nieuwe Gashouder, Keileweg, 1951 | Bouw Kompaspaal, Waalhaven, 1955